

Fiskeri- og kystdepartementet

HØRING – FLEKSIBEL KVOTEORDNING FOR INDUSTRIEIDE TORSKETRÅLERE

Fiskebåt viser til Fiskeri- og kystdepartementets høringsnotat om en ordning med fleksibel kvoteutnyttelse for industrieide torske-trålere. Bakgrunnen for forslaget er departementets ønske om å legge til rette for en utvikling av fiskerinæringen basert på vårt fortrinn ved tilgang på ferskt råstoff av høy kvalitet. Det foreslås derfor endringer i bestemmelsene om tildeling av kvote til enkelte torske-trålere, for derved å legge til rette for at fiskeindustrien får økt tilgang til råstoff som kan produseres med lønnsomhet.

Fiskeri- og kystdepartementet oppsummerer sitt forslag slik:

- *det etableres en ordning for fleksibel kvoteutnyttelse for torske-trålere,*
- *ordningen skal bare gjelde for torske-trålere som eies av foredlingsbedrifter,*
- *ordningen innebærer at fartøyeieren etter søknad kan omfordele kvotene av torsk, hyse og sei nord for 62N mellom egne fartøy,*
- *det kreves ikke at noe fartøy tas helt ut av fiske,*
- *det kreves at omfordelingen medfører at det leveres mer fersk torsk fra fartøyene samlet,*
- *for å kunne få innvilget senere søknader, kreves det at eierens foredlingsbedrifter har økt sin produksjon (absolutt eller relativt) av fersk torskefilet gjennom bruk av ordningen,*
- *det må søkes om tillatelse til slik omfordeling, innen utgangen av november det foregående året og*
- *ordningen innebærer ingen endringer i fastsatte leveringsvilkår, ut over det som følger av at leveringspliktig kvantum kan bli levert av et annet fartøy.*

Fiskebåt er positiv til ordninger som gir en mer fleksibel kvoteutnyttelse for torske-trålere. Fiskebåt er også positiv til at myndighetene ønsker å legge til rette for at fiskeindustrien får økt tilgang til råstoff som kan produseres med lønnsomhet. Fiskebåt mener imidlertid at slike ordninger må gjelde for hele torske-trålerflåten, og ikke være knyttet til levering og produksjon av ett bestemt råstoff (fersk). Norge har også en fiskeindustri som baserer sin produksjon på fryst råstoff, og vi har fortsatt noen trålere som satser på videreforedling av fersk råstoff ombord på fartøyene. Skal slike fleksible kvoteordninger være fremtidsrettede må de derfor omfatte alle torske-trålere.

Fiskebåt mener at den foreslåtte ordningen ikke gir tilstrekkelig fleksibilitet for næringen. Fokuset for myndighetene bør være å få økt lønnsom verdiskaping i Norge, og overlate til aktørene å vurdere hvilken foredling som gir høyest lønnsomhet. Hvilket råstoff som gir konkurransefortrinn vil variere over tid. Fiskebåt mener dessuten at en ytterligere detaljregulering fra myndighetenes side av hvordan bedriftene skal drives, og hva de skal produsere, ikke er fremtiden for norsk sjømatnæring. Alle tidligere forsøk på politisk detaljstyring av fiskerinæringen når det gjelder anvendelse av råstoffet har vært mislykket.

Fiskeri- og kystdepartementet skriver innledningsvis i høringsnotatet at det først og fremst er de private aktørenes ansvar å tilpasse sin produksjon med sikte på å oppnå høyest mulig verdiskaping fra de norske fiskeressursene. Departementet skriver videre at det er myndighetenes ansvar å se til at regelverket ikke inneholder reguleringstiltak som motvirker dette, med mindre slike tiltak har en tilstrekkelig begrunnelse i andre hensyn. Dette er Fiskebåt enig i, men konstaterer samtidig at departementet gjennom sitt forslag forlater dette utgangspunktet. Det er utfordrende i dag å bestemme hvordan fiskerinæringen skal se ut i fremtiden, og hvilke produkter det bør satses på. Kanskje er det fersk fisk, kanskje er det frossen fisk, og kanskje er det ombordproduserte produk-

ter. Fiskebåt mener at det beste myndighetene kan gjøre er å gi alle aktørene en lik mulighet, og la alle stille likt på startstreken.

Fiskebåt kan ikke akseptere at det utelukkende er økt produksjon av fersk filet som skal være inngangsbilletten til å bruke den fleksible kvoteordningen. Fiskebåt vil også bemerke at departementets påstand om at eksportprisen for fersk torskefilet ligger vesentlig over prisen på fryst filet, mangler dokumentasjon. Det er ikke tilstrekkelig å sammenligne eksportstatistikken for fersk og fryst filet, fordi fersk filet ofte er konsentrert om torskeloins, mens eksport av fryst filet i større grad omfatter hel filet. Fiskebåt mener uansett at det ikke kan legges større vekt på dette, og forutsetter at næringen vil tilpasse seg den markedssituasjonen som gir størst lønnsomhet.

Fiskebåt mener at en søknadsfrist innen utgangen av november året i forveien for kvoteomfordeling ikke gir tilstrekkelig fleksibilitet for rederiene. Fisket utvikler seg ikke alltid som forventet, og ikke minst kan tilgjengeligheten av ulike typer fisk endre seg fra et år til det neste. Det er derfor nødvendig at rederiene kan tilpasse seg slike endringer. Fiskebåt vil også vise til at det ikke er alle størrelser av fisken som egner seg til produksjon av filet, og det er vanskelig å forutsi i år hvordan størrelsessammensetningen blir i fangstene neste år. Hvilke størrelser av torsk det kan fiskes på, kan også være avhengig av hvor mye hyse fartøyene disponerer (som bifangst).

Fiskebåt er derfor uenig i at adgangen til å bruke den fleksible kvoteordningen påfølgende år skal være avhengig av at det leveres en større andel fersk torsk fra eierens torsketrålere samlet enn uten slik omfordeling, og at tilsvarende omfordeling tidligere år har medført at eierens foredlingsbedrift eller foredlingsbedrifter har økt sin produksjon av fersk filet. Slike forutsetninger, som det er vanskelig å ha kontroll over, kan føre til at rederiet blir utestengt fra å benytte ordningen et senere år når det er behov for å benytte ordningen. Det kan ikke være slik at næringen skal «tvinges» til ulønnsom produksjon for å komme i posisjon til å benytte ordningen neste år.

Fiskebåt mener som nevnt at den foreslåtte fleksible kvoteordningen for torsketrålere er for detaljregulert og byråkratisk. Departementet bør derfor også vurdere andre alternativer. Fiskeri- og kystdepartementet viser i høringsnotatet til at departementet tidligere har fått flere henvendelser fra næringen og dens organisasjoner vedrørende en ordning med fleksibel kvoteutnyttelse for torsketrålere. Fiskebåt antar at departementet her blant annet sikter til Fiskebåt sitt forslag av 14. mars 2006 om etablering av en fleksibel kvoteordning for torsketrålere. Fiskebåt foreslo da en fleksibel kvoteordning som bygde på følgende forutsetninger:

- at den i første omgang etableres som en prøveordning for torsketrålere
- at samarbeidende enbåtsrederier får like god tilgang til ordningen som flerbåtsrederier
- at ordningen kun gjelder torsk, hyse og sei nord om 62°N
- at det fortsatt er en klar kobling mellom fartøyet og kvotene
- at ordningen forholder seg til kvotetaket i strukturkvoteordningen
- at ordningen ikke bidrar til å øke kapasiteten i andre fiskerier
- at slumpfiskeordningen videreføres

Konkret foreslo Fiskebåt at følgende bestemmelse ble tatt inn i forskriften om strukturkvoteordning for havfiskeflåten.

”Rederier som eier flere torsketrålere, eller rederier som inngår avtale om samarbeid, står fritt til å fordele kvotene av torsk, hyse og sei nord for 62°N på ”rederiets” fartøyer, dog med den begrensning at minst 25% av hver av torske-, hyse- og seikvotene nord for 62°N må fiskes av det fartøyet som har kvoterettighetene. Frysetrålere som også innehar tillatelse til å fiske reker må minst fiske et samlet kvantum av torsk, hyse og sei nord om 62°N som fartøyet er tildelt av disse fiskeslagene i det samme området per 1. januar. Det samme gjelder fartøyer som ønsker å delta i trålfisket etter sei i Nordsjøen. Det enkelte fartøy må forholde seg til et kvotetak som tilsvarer 6,6 torskeekvivalenter, der en kvotefaktor av torsk er vektet med 1, en kvotefaktor av hyse med 0,8, og en kvotefaktor av sei med 0,4.”

Fiskeri- og kystdepartementet sendte forslaget fra Fiskebåt om en fleksibel kvoteordning til Fiskeridirektoratet for en vurdering, og direktoratets vurdering forelå kort tid etter. Den 12. mai 2006 sendte departementet saken over til Strukturutvalget for utredning og vurdering. Av ulike årsaker unnlot Strukturutvalget å behandle forslaget til en fleksibel kvoteordning. Departementet valgte å ikke følge opp forslaget, men gav uttrykk for at de ville komme tilbake til saken.

Fiskebåt mener at et modifisert forslag til det som ble fremmet i 2006 kan være et godt alternativ til departementets høringsforslag om en fleksibel kvoteordning for torsketrålere, men konstaterer at også dette forslaget kan være for detaljert og byråkratisk.

Fiskebåt mener et tredje alternativ kan være å bygge videre på adgangen som flerbåtsrederier har i dag til å omfordele strukturkvoter mellom fartøyene i rederiet, kombinert med en forbedret slumpfiskeordning. En slik tilnærming vil gi næringen den nødvendige fleksibiliteten, samtidig som en unngår etableringen av en ny komplisert ordning.

I dag kan flerbåtsrederier før reguleringsåret starter som nevnt omfordele strukturkvoter mellom rederiets fartøyer. Fiskebåt mener at denne adgangen også må utvides til å omfatte samarbeidende enbåtsrederier, og viser til tidligere korrespondanse om dette. Fiskebåt mener dessuten at det bør åpnes opp for at strukturkvotene kan justeres mellom rederiets fartøyer (og samarbeidende fartøyer) en gang i løpet av reguleringsåret, når en ser hvordan fisket og markedet utvikler seg. Det kan settes en siste frist for når en slik omfordeling kan gjøres, for eksempel 1. juli.

Når det gjelder slumpfiskeordningen viser Fiskebåt til den politiske plattformen for Solberg-regjeringen (Sundvolden-erklæringen). Her sier Regjeringen at den vil forbedre slumpfiskeordningen for havfiskeflåten. Fiskebåt antar at dette i første rekke dreier seg om å tillate at en større andel av fartøyets kvoter kan slumpes. Dette vil styrke fleksibiliteten til havfiskeflåten.

Oppsummering

Fiskebåt er positiv til fleksible kvoteordninger for torsketrålerflåten som kan sikre økt lønnsomhet og verdiskaping både på sjø og land. Slike ordninger må gjelde alle torsketrålere, og ikke være knyttet til produksjonen av ett bestemt produkt.

Fiskebåt ønsker ikke en ytterligere detaljregulering fra myndighetenes side av hvordan næringen skal drives, og hva som skal produseres. Dette er ikke fremtiden for norsk sjømatindustri.

Fiskebåt mener at den beste løsningen vil være å utvide adgangen til å justere strukturkvotene mellom fartøyer i et flerbåtsrederi eller samarbeidende enbåtsrederier, og forbedre slumpfiskeordningen. Fiskebåt forutsetter at ferskfiskbonusordningen for havfiskeflåten avvikles.

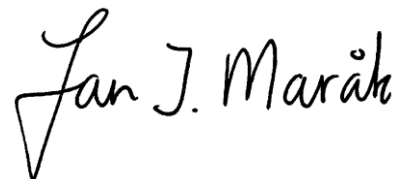
Fiskebåt deltar gjerne i et møte i departementet for å utdype våre synspunkter.

Vennlig hilsen

FISKEBÅT

Audun Maråk

Jan Ivar Maråk

Kopi: Fiskeridirektoratet
Norges Fiskarlag